

ПОСТАТЬ ДИРЕКТОРА ГЛУХІВСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ТЕХНІКУМУ ПЛАТОНА ГОРІЛОГО

Гриценко Віталій

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка
студент

Науковий керівник: Гриценко Андрій Петрович

доктор педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри історії, правознавства
та методики навчання ГНПУ ім. О. Довженка

Особа директора Глухівського педагогічного технікуму Платона Спиридоновича Горілого, народженого у 1896 році в селі Печенюги Новгород-Сіверського повіту Чернігівської губернії, є гарним прикладом витканої історією відданості та патріотизму до видатних керівних навичок та освітянських компетентностей. Його життєвий шлях, починаючи з 1918 року, коли він прийняв громадянство Української Держави, а подальше життя перепліталось з тяжкими випробуваннями, відображає силу духу та непохитну віру в ідеали. З 1921 року він перебував у постійній зоні окупації большевицької Московії [6; 7].

У 1930 році було проведено уніфікацію вищої й середньої спеціальної педагогічної освіти. Встановлювалися педагогічні заклади освіти трьох типів: вищі (педагогічні інститути), середні (педтехнікуми) та короткотермінові педагогічні курси. Інститути мали готувати вчителів старших класів неповносередніх шкіл, педтехнікуми - вчителів початкових класів [7].

У 1930–1931 роках Платон Горілий працював директором Глухівського інституту соціального виховання. Він уже тоді прославився своєю діяльністю як директор Глухівського інституту соціального виховання, демонструючи свою здатність до організації та керівництва в освітній сфері.

На базі педтехнікуму в 1930 році було відкрито інститут соціального виховання з трирічним терміном навчання, на кшталт програми підготовки педагогів у Глухівському учительському інституті, що був відкритий одним із перших в Україні в 1874 році [2; 3; 4; 5; 8; 9; 10; 11]. У 1930-му році при інституті було відкрите заочне відділення. Продовжував роботу й педтехнікум, який давав випускникам середню педагогічну освіту. Комплекс, до якого входили інститут соціального виховання, робітфак, педтехнікум і педагогічні курси, отримав назву Глухівського педагогічного комбінату. У 1931 році в ньому навчалось понад 600 чоловік.

Під час трагічних подій німецько-радянської війни, П. Горілий знайшовся серед тих, хто віддавав своє життя за свободу і незалежність. Як комісар партизанського загону Чернігівського партизанського з'єднання, командирами якого були О. Ф. Федоров та М. М. Попудренко, він неодноразово доводив свою відвагу та безстрашність у в умовах ворожої небезпеки [6; 12]. У квітні 1943 року в нерівному бою біля с. Тихоновичі тодішнього Щорського району Чернігівської області загін оточили вороги. Усвідомлюючи небезпечність становища, комісар вирішив прийняти вогонь на себе і ціною власного життя дав можливість партизанській групі вирватися з оточення. За нагородною картотекою учасників німецько-радянської війни нам

вдалося установити точну дату смерті директора Глухівського педагогічного технікуму – 17 квітня 1943 року. До цього було відомо лише місяць та рік – квітень 1943 року [1].

Двічі Герой Радянського Союзу О. Ф. Федоров у листі до колективу Глухівського державного педагогічного інституту 17 квітня 1969 року писав, що П. С. Горілий був «сміливим і безстрашним партизанським комісаром, до останньої хвилини свого життя вселяв воїнам-партизанам віру в нашу перемогу над фашизмом». Свій останній спочинок Платон Спиридонович Горілий знайшов разом із рядовим Г. І. Павленком та іншими партизанами: Л. С. Ковальовим, О. І. Носоченком та Ф. М. Ступаком Їхня спільна пам'ять вічно живе в серцях тих, хто шанує подвиг та відданість ідеям свободи [1].

ЛІТЕРАТУРА

1. Горилый Платон Спиридонович. *pamyat naroda*. URL: https://pamyat-naroda.ru/heroes/memorial-chelovek_zahoronenie84057572/?backurl=/heroes/?last_name=Горилый&group=all&types=pamyat_commander:nagrody_nagrad_doc:nagrody_uchet_kartoteka:nagrody_ubilein_kartoteka:pdv_kart_in:pdv_kart_in_inostr (дата звернення: 17.03.2024).
2. Гриценко А.П., Ащаулова Т.А. Порівняльна характеристика соціального статусу та рівня життя викладачів Глухівської чоловічої гімназії та Глухівського учительського інституту в 1870-х – 1900-х роках. *Сумський історико-архівний журнал*. 2022. № XXXIX. С. 26-32. DOI: doi.org/10.21272/shaj.2022.i39.p.25 (дата звернення: 27.03.2024).
3. Гриценко А. П., Колієнко А. А. Глухівський учительський інститут: філософські засади заснування та функціонування. *Культурологічний альманах* 2023 № 2. С. 157–162. URL : <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2023.2.21> (дата звернення: 27.03.2024).
4. Гриценко А. П., Колієнко А. А. Особливості викладання історії та релігійного виховання в Глухівському учительському інституті (1874–1917 рр.). *Культурологічний альманах*. 2023. Вип. 3. С. 119-125. URL : <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2023.3.16> (дата звернення: 22.03.2023).
5. Гриценко А.П., Курок О.І. До питання періодизації історії Глухівського державного педагогічного інституту на рубежі ХХ - ХХІ століть. *Освіта і наука ХХІ століття* : матеріали звітної наук.-практ. конф. викладачів. (м. Глухів, 4 травня 2022 р.). 2022. С. 48-49.
6. Історія Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Офіційний сайт Глухівського НПУ ім. О. Довженка. URL: <https://web.archive.org/web/20200204140033/http://new.gnpu.edu.ua/uk/36-українські-матеріали/про-університет.html> (дата звернення: 17.03.2024).
7. Заїка В. В. Глухівський вчительський інститут в системі освітництва північно-східної України другої половини ХІХ - початку ХХ століть. *Сумська старовина*. 2013. С. 45–53. URL: <https://cutt.ly/Uw71TGQw>.
8. Курок О. І., Гриценко А. П. Досвід формування професійної компетентності майбутніх учителів історії у Глухівському учительському інституті у 1874–1917 роках. *Сіверщина в історії України*. 36. наукових праць. Вип. 13. Київ – Глухів: Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК, 2020. С. 233 – 237.
9. Курок О., Гриценко А., Крижанівський В., Чумаченко О. Глухівський інститут в 1917 – 1924 рр.: між дерусифікацією та українізацією. *Сіверянський літопис*. 2023. № 1. С. 37–43. DOI: <https://doi.org/10.58407/litopis.230105> (дата звернення: 27.03.2024).
10. Курок О., Гриценко А. Заснування Глухівського учительського інституту. *Актуальні питання дослідження вітчизняної історії й викладання предметів громадянської*

та історичної освітньої галузі в умовах НУШ: збірник наукових праць / [редкол.: Гриценко А.П., голова, Чумаченко О.А., співголова та ін.]. Глухів: Глухівський національний педагогічний університет ім. О. Довженка, 2022. Вип. 1. С. 19-23.

11. Курок О.І., Гриценко А. П. Організація фахової підготовки майбутніх педагогів у Глухівському учительському інституті у 1870-х роках. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*. 2022. Вип. 50, № 3, Ч. 1 С. 12-24. URL : <https://drive.google.com/file/d/182VCBkC9-qYdkoz1j2mGgLebtmGkpLdo/view> (дата звернення: 17.03.2024).

12. Мекеда М. 3 днем народження, альма-матер! *Nedelya*. URL: <https://web.archive.org/web/20200204150725/https://nedelya.info/news/item/10506-z-dnem-narodzhennya-alma-mater> (дата звернення: 17.03.2024).